

CALENDAR TEATRAL

MARTIE

1 martie – Cu 60 de ani în urmă, avea loc la Teatrul Alhambra premiera piesei **Steaua fără nume** de Mihail Sebastian, în regia lui Soare Z. Soare. Din cauza prevederilor legislative antisemite din epocă, textul apare pe afiș – cu complicitatea prietenilor din teatru – sub semnătura lui Victor Minea. În rolul Monei evoluează Maria Mohor, iar Radu Beligan îi dă viață, cu expresivitate și fină inteligență, profesorului Miroiu. Tablou al mediocrității provinciale, dar și al elanurilor care clocotesc sub aparențe anodine, comedia lirică a lui Sebastian cucerește publicul și critica. Începându-și acum îndelungata carieră scenică.

5 martie – Centenarul nașterii lui **Haig Acterian** (mort pe front, în august 1943), o prezență aparte în peisajul teatral din epocă. A debutat ca actor, jucând între 1926–1928 roluri de mai mică însemnătate la Teatrul Regina Maria. Adevărata sa vocație este însă arta regizorală, pentru care se pregătește la un seminar condus de Max Reinhardt, în Berlin. Reîntors în țară, montează vreo 12 piese la teatrele „Regina Maria” și „Maria Ventura”, primind elogii pentru *Călătoria din urmă* de R.C. Sheriff (1930) – un spectacol de mare dramatism, realizat cu mijloace austere. Cariera de regizor, începută promițător, se sfârșește însă în 1934: împrejurările, dar și firea-i puțin maleabilă, vor face din Acterian un talent irosit – cel puțin pentru scenă. În schimb, își expune concepțiile în articole incitante și contribuie la dezvoltarea teatrologiei cu volumele *Pretexte pentru o dramaturgie românească*, *Gordon Craig și ideea în teatru*, *Shakespeare*, *Molière*. Prietenia cu Gordon Craig, încheșată în Italia, în 1934, va exercita o anume influență asupra gândirii sale estetice. În scurta perioadă a dictaturii legionare (septembrie 1940–ianuarie 1941), convingerile politice îl propulsează în funcția de director al Teatrului Național din București, pentru ca ulterior să ajungă în închisoare. Dincolo de biografie, marcată de vremurile tulburi, reținem din moștenirea aristică a lui Haig Acterian pasiunea ardentă pentru teatru, exigența spiritualizării artei scenice, accentul pe rigoarea profesională, interesul maxim pentru tendințele noi din arta europeană.

14 martie – Împlinește 75 de ani **Iurie Darie**, o prezență tonică în galeria celor mai iubiți actori de teatru și film. A debutat în 1952 la Studioul Actorului de film „C.I. Nottara”, iar din 1960 a făcut parte din trupa Teatrului de Comedie. Joacă în numeroase filme, printre care *Directorul nostru*, *S-a furat o bombă*, *Dragoste la zero grade*, *B.D. intră în acțiune*, *Atunci i-am condamnat pe toți la moarte*, *Cantemir*. Pe scenă, se afirmă în roluri de june-prim din repertoriul clasic și modern. Iurie Darie si-a păstrat nealterate de-a lungul anilor candoarea, spontaneitatea și eleganța, interpretând cu farmec partituri variate. A fost Dorante în *Burghezul gentilom*, Șoimu în *Prietenă mea Pix de V.Em. Galan*, Învățătorul în *Umbră* de Evgheni Șvarț, Hector în memorabilul spectacol cu *Troilus și Cresida*, Grig în musicalul *Alcor și Mona*, Fifi în *Fata morgana* de D. Solomon, Rică Venturiano în *O noapte furtunoasă*, Don Pedro în *Noaptea la Madrid* de Calderon, Al 12-lea jurat în *12 oameni furioși*, Hackle în *Pețitoarea* de T. Wilder, un scânteietor Don Juan în capodopera lui Molière, Prietenul în *Există nervi* de M. Sorescu, Nelkin în *Procesul* de Suhovo-Kobîlin, Actorul în *Misterul Agamemnon* de I. Naghiu etc.

17 martie – Împlinește 60 de ani teatrologul și dramaturgul **Paul Cornel Chitic**.

28 martie – Se împlinesc 10 ani de la trecerea în neființă a lui **Eugen Ionescu** (n. 13/26 noiembrie 1909).

Daniela GHEORGHE, Institutul de Istoria Artei „G. Oprescu”